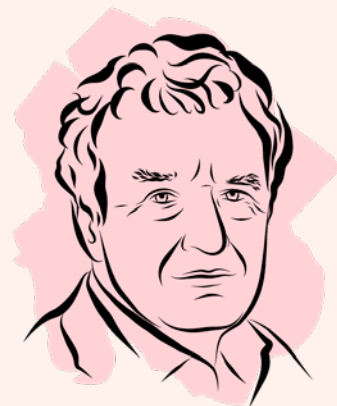

De groene zeloten voeren nu actie tegen groenten en fruit

Nederlanders zouden eigenlijk 250 gram groenten en 200 gram fruit per dag moeten eten. Dat haalt slechts één op de vijf en dit is een probleem, temeer daar onze aanbevelingen mild zijn vergeleken met bijvoorbeeld België en Scandinavië (in totaal 600 tot 800 gram per dag).

De Gezondheidsraad vindt het eten van meer groenten en fruit een topprioriteit. Hoogleraar voeding en gezondheid Jaap Seidell pleitte onlangs met enkele andere deskundigen in *Trouw* voor een ander beprijzingssysteem: een hoger btw-tarief voor vlees, suiker en zuivel, geen btw op groenten en fruit. Het CDA wil gratis schoolfruit.

Iedereen wil dus dat we meer groenten en fruit eten. Iedereen? Nou ja, op een groep groene gekkies (pardon, zeloten) na. PAN (Pesticide Action Network) is een al lang bestaand internationaal conglomeraat van nationale groepen dat vooral de laatste paar jaar een opvallende actie voert tegen fruit. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek worden er steeds minder pesticiden gebruikt in Nederland, maar PAN licht er een aantal uit en beweert in het rapport *Forbidden Fruit* juist dat er meer wordt gespoten. Ook heeft de actiegroep een 'PesticidenEetwijzer'. Daarin tellen ze het aantal pesticiden per fruitsoort.

Hun acties blijven niet onopgemerkt. Youp van 't Hek maakt reclame voor PAN: 'Pesticide, ik word er zo godvergeten giftig van.' Cabaretier Vincent Bijlo fulmineert in een PAN-filmpje tegen 'landbouwgif' en die 'troep'. Eerder al werkte actrice Carice van Houten mee aan een actie tegen glyfosaat. Ze liet haar urine testen en daar bleek per liter 1,08 microgram van het onkruidbestrijdingsmiddel glyfosaat in te zitten. Dat is niks tot de derde macht, maar mevrouw vond het veel te veel.

Volgens het Voedingscentrum heeft inmiddels meer dan de helft van de Nederlandse bevolking weinig vertrouwen in groenten en fruit. Fruitconsultant Jan Peeters verwijst op LinkedIn naar een ongenueanceerde uitzending van het tv-programma *Kassa* over residuen van pesticiden in snackgroenten.

Wat zijn de feiten? Het gaat bij pesticiden om buitengewoon lage concentraties, die alleen kunnen worden gemeten met geavanceerde apparatuur (massaspectrometers en gaschromatografen). Toen die beschikbaar kwamen in de jaren zestig van de vorige eeuw (toen nog peperduur, tegenwoordig kan elk laboratorium er een betalen), ontstond voor het eerst ophef over be-

strijdingsmiddelen op groenten en fruit.

De eerste melding van resten van bestrijdingsmiddelen op groenten en fruit dateert uit 1961. Het *Nieuwsblad van het Noorden* meldde dat het om 'verdwijnd kleine' hoeveelheden ging: ppm's (*parts per million*), ofwel milligrammen bestrijdingsmiddel per kilo groente of fruit.

Inmiddels kunnen we nog beter meten: ook hoeveelheden die duizend tot een miljoen maal zo klein zijn als wat destijds al 'verdwijnd klein' werd genoemd. Bovendien zijn de middelen van nu minder giftig dan die van toen (DDT!). De normen zijn strenger geworden dus de consument is beter beschermd. Maar PAN maakt kabaal over elk flintertje dat wordt aangetroffen. Ze laten bewust weg om welke kleine concentraties het gaat maar komen met vage mededelingen als 'op aardbeien zijn twintig bestrijdingsmiddelen aangetroffen'.

De zestiende-eeuwse grondlegger van de toxicologie Paracelsus ('gif bestaat niet, het is de dosis die bepaalt of iets giftig is of niet') draait zich om in zijn graf.

De Nederlandse fruitteelt heeft het moeilijk. Gemeenten verordonneren dat er rond bedrijven 'spuitvrije zones' moeten komen en rechters zonder benul van concentraties gaan daarin mee. Veel fruit groeit aan de boom en dat lukt nou eenmaal niet in een kas, waar wel met roofdiertjes zoals wantsen en mijten kan worden gewerkt. Voor sommige teelten, zoals kersen, zijn nauwelijks nog pesticiden beschikbaar. Van de bestaande middelen loopt de termijn af en er komen geen nieuwe bij.

Als een sector weg is, komt hij niet terug. De kokkelvisserij is het land uit gepest, nu importeren we kokkels uit Engeland en Italië. De pulvisserij verdween op basis van onwetenschappelijke argumenten. Hand in hand met de veehouderij moet nu de fruitteelt er aan geloven. Het is doodzonde. En dat schrijf ik niet alleen als zoon van een groenteboer, maar bovenal als liefhebber van gezond voedsel van eigen bodem.

**Youp van 't Hek en
Vincent Bijlo maken
zelfs reclame voor PAN**